

Impact op Masterpsychologen

In aanloop naar de vernieuwde Beroepenstructuur in de psychologische zorg krijgt het NIP veel vragen over de positie van masterpsychologen:

- Mag je van het NIP alleen in de zorg werken als je BIG geregistreerd bent?
- Is het NIP er nog wel voor mij als masterpsycholoog?
- De beroepenstructuur gaat helemaal op de schop?
- Er wordt gezegd dat het *niet zo* is dat masterpsychologen niet meer mogen werken, maar wat mogen ze dan nog *wel* in de ggz?

Graag nemen we jullie mee in de antwoorden op deze vragen, en hoe het NIP zich inzet voor masterpsychologen.

Nee, niet alles gaat op de schop, want de Beroepenstructuur gaat alleen over een vereenvoudiging van de BIG-beroepen voor psychologen die al op postmasterniveau zijn, De beroepenstructuur gaat dus niet over masterpsychologen.

Ja, het advies Beroepenstructuur verwijst naar de postmasternorm voor vakbekwaamheid van het NIP – maar die is er al ruim 10 jaar en gaat over psychologen in alle domeinen, want:

Ja, het NIP vindt dat voor de uitoefening van dit impactvolle vak meer kennis en kunde nodig is dan (alleen) een 4 jarige theoretische opleiding kan bieden.

Ja, registratie is een belangrijke verzilvering van een niveau van vakbekwaamheid, dus dat zie je terug in vacatures en bekostiging, maar het is geen uitsluitend criterium voor bevoegdheid (of je werkzaamheden mag verrichten), dus:

Nee, de Beroepenstructuur betekent niet dat je niet mag werken als je geen BIG- of andere postmasterregistratie hebt.

De inzet van het NIP

Het NIP is er voor alle psychologen met een universitaire masteropleiding. We zetten ons in om psychologen goed op te leiden, zodat ze voldoende toegerust zijn voor de beroepsuitoefening. Daarom pleiten we voor meer postmaster opleidingsmogelijkheden voor de toekomstige generatie. Ook zijn we voorstander van het meewegen van eerder verworven competenties (EVC) in verkorte opleidingstrajecten richting beroepsregistratie.

Beroepsregistratie werkt (als tastbaar bewijs van een bepaald niveau van kennis en ervaring) door in kwaliteitskaders en voorwaarden voor bekostiging; het sterkst in de curatieve ggz, in het Kwaliteitsstatuut ggz en het ZPM. Daarom zetten we ons als NIP ook in om die beroepsregistratie voor zo veel mogelijk psychologen toegankelijk te maken. Voor de curatieve GGZ in het volwassenendomein (ZVW) gaat het dan vooral om de BIG-registratie, voor het Jeugd domein om BIG of SKJ (conform de Jeugdwet), en voor het arbeidsdomein om de NIP-registers A&O/A&G.

Maar het NIP pleit ook voor verantwoorde inzet van de nu al werkende masterpsychologen, op basis van hun kennis en ervaring. Niet door lijstjes te maken van wat zij wel en niet 'mogen', maar wel door aan te geven dat net afgestudeerde masterpsychologen intensieve begeleiding nodig hebben, en ruimte voor scholing en reflectie. En door te benadrukken dat *altijd* gekeken moet worden naar individuele bekwaamheid, ook bij geregistreerden.

Wat verder uitgediept

Bevoegdheid en bekwaamheid

Als het gaat om de positie van masterpsychologen gaat het vaak om de vraag: mag ik nog werken, wat mag ik wel of niet doen? Met andere woorden: ben ik bevoegd?

Maar bevoegdheid gaat over exclusieve wettelijke bevoegdheid met uitsluiting van andere beroepsbeoefenaren. En als we kijken naar de wet BIG, is de enige bevoegdheid die de wet voor psychologen kent de bevoegdheid om een wettelijk vastgelegde titel te voeren. Er zijn geen voorbehouden handelingen of werkzaamheden in de wet BIG vastgelegd voor psychologen.

Onterechte koppeling van bevoegdheid en bekwaamheid

Toch lezen we wel eens: bekwaam maakt bevoegd. Dat klopt eigenlijk niet.

Bij beroepen waarvoor wel voorbehouden handelingen gelden (zoals artsen) is het uitgangspunt 'onbekwaam maakt onbevoegd'. Dat betekent: zelfs als je beschikt over de registratie waaraan de voorbehouden handeling is gekoppeld, moet je bekwaam zijn. Met andere woorden: een registratie alleen is geen vrijbrief voor alles. Wanneer je niet (meer) bekwaam bent doordat je een handeling te weinig uitvoert of je niet bijschoolt, ben je ook niet meer bevoegd.

De spraakverwarring is ontstaan door het omvormen daarvan naar 'bekwaam is bevoegd' voor het *hele* beroepsmatig handelen.

Inzet op basis van bekwaamheid

De inzet van psychologen op bepaalde werkzaamheden gaat niet over bevoegdheid en mogen, maar over bekwaamheid en kunnen.

Waartoe jij bekwaam bent bepaal jij zelf, samen met je werkgever, aan de hand van de professionele standaard van je beroepsgroep. De professionele standaard geeft houvast bij de beroepsuitoefening, en bestaat uit de [beroepscode](#), vakinhoudelijke richtlijnen en standaarden, en normen van de beroepsgroep. Via tuchtrecht kun je worden aangesproken op je beroepsuitoefening.

Een (BIG) registratie is belangrijk, omdat die zorgt voor verbinding aan tuchtrecht (en toetsing aan de professionele standaard), en zekerheid geeft van een getoetst niveau van kennis en ervaring. Als zodanig wordt registratie vaak gebruikt als criterium in vacatures en bekostiging. Maar: het is geen voorwaarde om te mogen werken.

Maar er is toch een norm vakbekwaamheid?

Dat klopt. Maar de norm voor vakbekwaamheid van het NIP is een norm, een uitgangspunt, van de beroepsgroep zelf. De norm is er omdat we het vak serieus nemen, omdat de universitaire opleiding erg kort is (ook in vergelijking met andere landen), ter versterking van het vak, en bescherming van psychologen die nu soms worden ingezet op taken waar ze (nog) niet voor zijn toegerust.

Het geeft aan: het is een impactvol vak, en om het goed en zelfstandig uit te oefenen is meer kennis en ervaring nodig dan een vierjarige, vooral theoretische opleiding kan bieden. Daarom is het belangrijk om door te leren. Een postmasteropleiding bestaat uit een combinatie van werken onder begeleiding, zelfreflectie (via supervisie), scholing, en praktijkopdrachten. In de [beroepscode](#) van psychologen staat dat je de grenzen van je eigen deskundigheid moet kennen en ernaar moet handelen. Dus geen taken uitvoeren waarvoor je niet toegerust bent. Met de norm geeft de beroepsgroep als het ware invulling aan dat onderdeel van onze professionele standaard.

De norm betekent *niet* dat masterpsychologen niet meer kunnen of mogen werken, en is *niet* gericht op devaluatie van masterpsychologen. Het gaat ook *niet* over afbakening van bevoegdheid op basis van registratie. De norm kan *wel* dienen als een leidraad bij de afweging of je bekwaam bent bepaalde werkzaamheden uit te voeren.

Hoe gaat dat in de praktijk?

Als je net van de universiteit komt en je wordt (alleen) ingezet op diagnostische gesprekken met cliënten in de ggz of binnen een probleemgezin, dan kan de norm van de beroepsgroep het makkelijker maken aan te geven: dit kan ik nog niet alleen, ik heb werkbegeleiding nodig. In dezelfde lijn kunnen organisaties waar (nog) onvoldoende psychologen op postmasterniveau werken de norm gebruiken om afwegingen te maken bij de inzet van masterpsychologen.

Uitgaande van de onderdelen waar een postmasteropleiding uit bestaat (werkervaring onder begeleiding, zelfreflectie in supervisie, en scholing) kun je als werkgever – heel pragmatisch – samen met masterpsychologen bespreken wat zij nodig hebben om goed te functioneren. Al naar gelang de kennis en ervaring die zij al hebben opgebouwd, en rekening houdend met de norm van de beroepsgroep dat een universitaire opleiding alleen (te) kort is om psychologen goed toe te rusten.